

П'ятеро рушають до Вершини контрабандистів
Інід Блайтон

Славетна п'ятірка #4Шкільна бібліотека української та світової літератури
На самому початку весняних канікул Джуліан, Дік, Енн та Джорджа із псом
Тіммі вирушають у Кирін-котедж, щоб відпочити від занять. Аж раптом
жахлива негода нищить їхні плани, і дітлахів відправляють до знайомого
дядька Квентіна, який мешкає у будинку під дивною назвою «Вершина
контрабандистів». Він стоїть на горі, на вершині пагорба, оточений із
трьох боків болотами і схожий на старий замок із силою-силенною таємних
ходів і секретних механізмів. Уночі на високій башті будинку то спалахує,
то гасне світло. Схоже на те, що хтось подає сигнали... Славетній п'ятірці
доведеться докласти багато зусиль, щоб розкрити цю таємницю і вивести
шахраїв на чисту воду...

Інід Блайтон

Славетна п'ятірка

П'ятеро рушають до Вершини контрабандистів

Enid Blyton

FIVE GO TO SMUGGLER'S TOP

First published in Great Britain in 1945 by Hodder & Stoughton Limited

This edition first published in Ukraine in 2020 by Folio Publishers Ltd

Серія «Шкільна бібліотека української та світової літератури» заснована у
2010 році

Переклад з англійської Леся Герасимчука

Художник-оформлювач О. А. Гугалова-Мешкова

Text copyright © Hodder & Stoughton Limited, from 1997 edition

Cover illustration by Laura Ellen Anderson copyright © Hodder & Stoughton
Limited

© Л. А. Герасимчук, переклад українською, 2020

© О. А. Гугалова-Мешкова, художнє оформлення, 2020

© Видавництво «Фоліо», марка серії, 2010

* * *

Розділ 1

Повернення до Кирін-котеджу

Одного чудового дня на початку великодніх канікул четверо дітей і собака їхали в поїзді.

– Вже скоро, – сказав Джуліан, високий, сильний хлопець з рішучим виразом обличчя.

– Гав! – запалився пес Тімоті, намагаючись і собі подивитись у вікно.

– Сидіти, Тіме! – наказав Джуліан. – Дай-но Енн подивитися.

Енн – молодша сестра Джуліана – висунула голову у вікно.

– Ми під'їжджаємо до станції Кирін! – вигукнула вона. – Сподіваюся, що тітка Фенні нас зустрічає.

– Звичайно, зустрічає! – запевнила Джорджина, її кузина, схожа радше на хлопця, з короткою стрижкою і дрібними кучериками. У неї, як і в Джуліана, обличчя теж було сповнене рішучості. Вона відсунула Енн і визирнула з вікна. – Як гарно повертатися додому, – мовила вона. – Я люблю школу, але в Кирін-котеджі на нас чекає стільки цікавого! Може, ми попливемо на острів Кирін і побуваємо в замку. Ми не були там з минулого літа.

– Діку, твоя черга дивитись у вікно, – заявив Джуліан, звернувшись до молодшого брата, хлопця з приємним обличчям, який читав у кутку. – Ми під'їздимо до Киріна. Ти можеш відірватися від книжки хоч на секунду?

- Вона така цікава, - із жалем зауважив Дік, згорнувши книжку. - Найзахопливіша з усіх пригодницьких історій, які я будь-коли читав!

- Отакої! Закладаюся, що деякі наші пригоди не менш захопливі! - заперечила Енн.

Щира правда: п'ятеро друзів, включно, звісно ж, із собакою Тіммі, який в усьому брав участь, скуштували найнеймовірніших пригод. Але наразі, схоже, на них чекали гарні й тихі канікули, коли вони зможуть досхочу нагулятися по бескидах і, можливо, попливти човном Джорджі на острів Кирін.

- Остання чверть виявилася дуже важкою, - сказав Джуліан. - Тому канікули мені дуже на часі!

- Ти схуднув, - зауважила Джорджина. Вони називали її Джорджею, бо на ім'я Джорджина вона не відгукувалася. Джуліан усміхнувся.

- Не хвилюйся, в Кирін-котеджі я швидко від'їмся! Тітка Фенні про це подбає. Вона як ніхто вміє угодовувати! Приємно буде знову побачити твою матусю, Джорджо. Вона неповторна.

- Атож. Сподіваюся, тато в ці канікули теж буде в доброму гуморі, - сказала Джорджа. - Мама мені писала, що він нещодавно успішно завершив якісь нові досліді.

Батько Джорджі був ученим, який постійно щось винаходив. Він любив тишу і часом втрачав терпець, коли в будинку щось було не до ладу чи виходило за встановлені ним межі. Хлопцям іноді здавалося, що запальна Джорджа вельми схожа на свого батька. Вона спалахувала відразу, коли щось їй здавалося не так.

Тітка Фенні зустрічала дітей. Вискочивши на платформу, всі кинулися її обіймати. Джорджа добігла перша. Вона дуже любила свою ласкаву матусю, яка завжди намагалася захистити її від батьківського гніву. Тіммі стрибав навколо з радісним гавкотом. Він обожнював маму Джорджі.

Вона погладила його, і він став дибки, намагаючись облизати їй обличчя.

- Тіммі наче теж більшим став! - розсміялася вона. - Годі, друже! Я ж мало не впала.

Тіммі й справді став дуже великим. Його всі діти любили, бо він був вірний, люблячий і відданий пес. Збуджений кароокий собацюра поглядав то на одного, то на іншого, поділяючи загальний настрій.

Але понад усе в світі Тіммі любив свою господиню Джорджу. Він потрапив їй до рук ще цуценям. Джорджа кожен чверть брала його з собою, вирушаючи до школи-інтернату, де дозволялося тримати домашніх тварин. Інакше Джорджа до цієї школи не пішла б!

До Киріну вони рушили бідаркою, запряженою поні. Було дуже вітряно й холодно, і діти кулились і щільніше загорталися в свої пальтечка.

– Страшенний холод, – сказала Енн, цокочучи зубами. – Холодніше, ніж узимку.

– Це через вітер, – пояснила тітка Фенні й підіткнула плед, що вкривав племінницю. – За останні пару днів він лише дужчав. Рибалки повитягали човни подалі від води, бо бояться великого шторму.

Проїжджаючи повз пляж, де вони часто купалися, діти побачили повитягвані човни. Купатися зараз їм зовсім не хотілося. На саму думку про це дітей пробирали дрижаки.

Вітер завивав над морем. Величезні хмари линули над головою. Хвилі з гуркотом билися об берег. Тіммі розхвилювався й почав гавкати.

– Заспокойся, Тіме, – гамувала його, погладжуючи, Джорджа. – Привчайся тепер поводитися тихіше, бо ми повернулися додому, і тато тобі не попустить. Мамо, тато дуже зайнятий?

– Дуже, – відповіла мама. – Але поки ви з нами, він працюватиме трохи менше. Він збирається й на прогулянки з вами походити, і на човні поплавати, щойно візьметься на погоду.

Діти презирнулися. Дядько Квентін – для них не найкраща компанія. Він був геть позбавлений почуття гумору і не міг зрозуміти, чому діти раз у раз лягають зо сміху, що траплялося з ними разів по двадцять або й більше на день.

– Схоже, наші канікули можуть виявитися не вельми веселими, якщо дядько Квентін буде постійно перейматися нами, – сказав тихенько Дік Джуліанові.

– Цить! – прошипів у відповідь Джуліан, боячись, що тітка почує і образиться. Джорджа насупилася.

– Ой, мамо! Татові з нами буде нудно... та й ми позануджуємось.

Джорджа завжди говорила правду й не знала, коли треба промовчати. Її мати зітхнула:

– Не кажи так, люба. Гадаю, батько швидко втомиться від прогулянок з вами. Але спілкування з дітьми піде йому на користь.

– Приїхали! – вигукнув Джуліан, коли бідарка зупинилася перед старим будинком. – Кирін-котедж! І як же той вітер завиває навколо нього, тітко Фенні!

– Авжеж. Минулої ночі все гуло просто жахливо, – відповіла тітка. – Відвезеш бідарку на задній двір, Джуліане, коли ми винесемо речі. А, ось і ваш дядько на підмогу!

З будинку вийшов дядько Квентін, високий чоловік з розумним видом і насупленими бровами. Він усміхнувся дітям і поцілував Джорджу й Енн.

– Ласкаво просимо до Кирін-котеджу! – сказав він. – Я дуже радий, що твої батьки, Енн, поїхали і ви всі знову разом у нас!

Незабаром вони вже сиділи за столом й споживали підвечірок, п'ючи чай з великих чашок. Тітка Фенні завжди наготовувала багато смаколиків до їхнього приїзду, знаючи, які вони голодні після довгої подорожі потягом.

Навіть Джорджа нарешті наїлася досхочу й відкинулася на спинку стільця, розмірковуючи, як подолати ще хоч одну свіжу й смачну мамину булочку.

Тіммі сидів поруч. Його не належало годувати зі столу, але напрочуд багато ласих кусників потрапляло до нього під столом.

Вітер завивав навколо дому. Вікна деренчали, двері трусилися, протяг ворухив килимки на підлозі.

– Неначе під ними звиваються змії, – зауважила Енн.

Тіммі подивився на килимки й загарчав. Він був розумним псом, але не міг збагнути, чому килимки так дивно ворухаться.

– Сподіваюся, уночі вітер вщухне, – сказала тітка Фенні. – Минулої ночі я через нього не спала. Джуліане, любий, ти щось змарнів. Багато працював? Я мушу тебе підгодувати.

Діти розреготалися.

– Ми так і знали, що ти це скажеш, мамо! – заявила Джорджа. – Боже, що це таке?

Усі застигли, вражені. На даху щось грюкнуло. Тіммі нашорошив вуха і люто загарчав.

– Черепиця зірвалася з даху, – пояснив дядько Квентін. – Знову морока! Коли вщухне вітер, Фенні, треба буде подивитися, де розхиталася черепиця, бо дах почне протікати.

Діти сподівалися, що після підвечірку дядько Квентін, як завжди, піде до свого кабінету, та де там. Спробували зіграти з ним у карти, але з дядьком Квентіном якось не виходило. З нього не було пуття навіть у такій простій грі, як снєп[1 – Дитяча картярська гра (тут і далі примітки перекладача)].

– Ви знаєте хлопчика на ім'я П'єр Ленуар? – раптом спитав дядько Квентін, виймаючи з кишені листа. – Він нібито ходить до твоєї з Діком школи, Джуліане.

– П'єр Ленуар... Ви, либонь, маєте на увазі Смоляного, – здогадався Джуліан. – Так, він у класі Діка. Прищюцьок...

– Смоляний! А чому ви його так називаєте? – запитав дядько Квентін. – Дурне якесь прізвисько для хлопця.

– Якби ви його побачили, то так не сказали б, – сміючись, відповів Дік. – Він смаглявий! Волосся чорне, як смола, очі, як смола, брови наче смолою

намальовані. І його ім'я означає «чорний», еге ж? «Ленуар» французькою – «чорний».

– Слушно. Але однаково прізвисько Смоляний – якась дурня! – вигукнув дядько Квентін. – Ну, я досить часто листуюся з батьком цього хлопця. Нас із ним пов'язують спільні наукові інтереси. Власне, я якось поцікавився, чи не схоче він завітати сюди на кілька днів разом зі своїм сином П'єром.

– Чудово! – зрадів Дік. – Було б добре, дядьку, якби приїхав Смоляний. Хоча він і несповна розуму. Не робить того, що йому загадують, лазить скрізь, як мавпочка, і буває надто зухвалим. Не знаю, чи сподобається він вам.

Через ці слова дядько Квентін пошкодував, що запросив Смоляного. Він не любив ні зухвалих, ні шалапутних хлопців.

– Гм-гм, – дядько Квентін відклав листа. – Слід було мені спочатку з вами поговорити, перш ніж запрошувати його з батьком. Але, може, я ще встигну скасувати їхній приїзд.

– Ні, тату, не треба, – попросила Джорджа, якій дуже сподобався за описом Смоляний Ленуар. – Нехай приїздить. Може, роззнайомиться з нами, й буде в нас такий живчик!

– Гаразд, подивимося, – завершив розмову батько, але сам уже вирішив, що й духу цього хлопчиська не буде у Кирін-котеджі, раз він такий неслух, зухвалий і скрізь лазить. Проблем вистачить і з Джорджею без цього живчика, який буде її під'юджувати.

Близько восьмої дядько Квентін пішов почитати, й дітям відлягло. Тітка Фенні подивилась на годинник.

– Енн час лягати спати, – сказала вона. – І тобі, Джорджо, теж.

– Мамуню, зіграймо лише разочок у снєп? Разом з тобою. Адже це наш перший день удома. Я ж однаково не засну, коли вітер так шаліє! Ну, ненечко, один разочок зіграємо й підемо спати. Оно Джуліан вже розпізнався!

Розділ 2

Жахлива ніч

Так приємно було ввечері підніматися крутими сходами до знайомих кімнат. Діти раз по раз позіхали. Довга подорож потягом притомила їх.

- Тільки б цей жакхливий вітер ушух! - сказала Енн, відсунувши штору й поглянувши у вікно. - Онде маленький місяць, Джорджо. Він то виринає, то потопає у хмарах...

- Нехай собі гойдається! - відповіла Джорджа, мостячись у ліжку. - Я замерзаю. Лягай мерщій, Енн, бо застудишся біля вікна.

- А це не хвилі шумлять? - спитала Енн, далі стоячи біля вікна. - Буря у старому ясені то свистить, то завиває, то хилить його майже до самої землі.

- Тіммі, біжи до мого ліжка, - наказала Джорджа, підтиснувши змерзлі ноги. - Ось що по-справжньому тішить, коли я вдома, Енн. Тіммі може застрибнути на мое ліжко! А він - набагато кращий за грілку.

- Тобі не дозволяють цього робити ні в школі, ні тут, - зауважила Енн, згорнувшись калачиком у ліжку. - Тітка Фенні думає, що він спить у своєму кошику.

- Але ж я не можу заборонити йому перебиратися вночі на мое ліжко, якщо він не хоче спати в кошику, - сказала Джорджа. - Ось так, Тіммі, любий. Зігрій мені ноги. Де твій носик? Дай-но я його погладжу. Добраніч, Тіммі. Добраніч, Енн.

- Добраніч, - оспало відповіла Енн. - Сподіваюсь, що Смоляний приїде, як ти гадаєш? Схоже, з ним буде весело...

- Авжеж. І в кожному разі тато буде зайнятий з паном Ленуаром, а не з нами, - зауважила Джордж. - Тато несамохіть примудряється все зіпсувати...

- Він веселитися не вміє, - сказала Енн. - Надто серйозний.

Зненацька обидві дівчинки аж підскочили від гучного удару.

- Це двері до ванної кімнати! - простогнала Джорджа. - Напевно, хтось із хлопців забув їх зачинити! Від цього шуму батько шаліє! Ось іще раз!

- Ото нехай Джуліан або Дік і зачиняють їх, - відповіла Енн, якій тільки-но стало тепло і затишно.

Але Джуліан і Дік і собі подумали, що нехай їх зачиняють Джорджа або Енн. Тож так ніхто з них не виліз із ліжка, щоб закрити злощасні двері.

Незабаром внизу почулося гримання дядька Квентіна, який підіймався сходами і сварився, перекикуючи бурю:

- Гей, хто-небудь, зачиніть двері! У такому шумі неможливо працювати!

Усі четверо вмиль схопилися з ліжок. Тіммі зістрибнув з ліжка Джорджі, і всі діти, що стрімголов кинулися до ванної кімнати, попадали на нього. Почулися смішки й вовтузіння. Аж тут на сходах залунали кроки дядька Квентіна, і всі чкурнули по своїх кімнатах.

Буря продовжувала ревти. Коли дядько Квентін і тітка Фенні пішли вкладатися, ручка дверей до відпочивальні вирвалася йому з руки, й двері так сильно грюкнули, що з найближчої полицки впала ваза.

Вражений, дядько Квентін сахнувся.

– Проклятуща буря! – з люттю сказав він. – За весь час, що ми тут живемо, я не бачив нічого подібного. Якщо вона ще трохи посилиться, то розіб'є всі рибальські човни, хоча їх і витягли на берег якнайвище.

– Вона незабаром послабне, любий, – заспокійливо сказала тітка Фенні. – Може, до ранку негода мине.

Але вона помилилася. Буря не вгамувалася тієї ночі. Навпаки, вона розбурхалася навколо будинку з іще більшою люттю, завиваючи й пронизливо кричучи, як жива істота. Ніхто не зміг заснути. Тиммі весь час тихенько гарчав, бо йому не подобалася уся ця тряска, завивання й деренчання.

Удосвіта буровій ошалів. Енн подумала, що у нападі жахливого гніву вітер вирішив завдати якнайбільше збитків. Вона лежала й тремтіла від страху.

Раптом почувся дивний шум. Ніби гучний скорботний стогін, наче хтось потерпав від страшного болю. Нажахані дівчата посідали на ліжках. Щоб це могло бути?

Хлопці теж це чули. Джуліан вихопився з ліжка й підійшов до вікна. Надворі в хиткому світлі місяця чорнів старий ясен. Він почав поволі хилитися до землі.

– Це ясен! Він падає! – заволав Джуліан, нагнавши ляку Дікові. – Кажу ж, він падає! І впаде на наш будинок! Мерщій, попередь дівчат!

Волаючи щодуху, Джуліан вискочив на сходовий майданчик.

– Дядьку! Тітко! Джорджо й Енн! Швидше спускайтеся вниз! Ясен падає!

Джорджа вискочила з ліжка, захопила халат і помчала до дверей, крикнувши Енн, щоб та її наздоганяла. Дівчинка тут же подалася слідом. Тиммі біг попереду.

У дверях власної відпочивальні з'явилася висока постать дядька Квентіна; він стояв уражений і зав'язував пасок на халаті.

– Що це за шум, Джуліане?

– Тітко Фенні! Спускайтеся вниз! Ясен падає! Чуєте, як він моторошно стогне і тріщить?! – нетерпляче волав Джуліан. – Він зруйнує і дах, і відпочивальні! Чуєте, вже падає!

Усі майнули вниз, і цієї ж миті коріння ясена вирвалося з землі, і величезне дерево обвалилося на Кирін-котедж. Пролунав страшний гуркіт, а потім почулося, як черепиця розлітається по землі.

– О Боже! – прошепотіла тітка Фенні, затуляючи очі руками. – Я так і знала, що цим скінчиться! Квентіне, нам давно слід було його спляти. Я знала, що у таку велику бурю він впаде. Увесь дах зруйнований!

Після гуркоту від падіння дерева по всьому домі чулося, як щось падало; речі гепались і розбивалися. Діти не могли збагнути, що діється. Тіммі розлютився й голосно гавкав. Дядько Квентін щосили ляснув рукою по столу, аж усі підскочили.

– Нехай цей пес замовкне! Бо зараз його вижену!

Але такої ночі ніщо не могло змусити Тіммі не гавкати й не гарчати, і Джорджа, нарешті, заштовхала його до теплої кухні й зачинила там.

– Мені теж хочеться гавкати й гарчати, – сказала Енн, поділяючи почуття Тіммі. – Джуліане, ясен розвалив дах?

Дядько Квентін узяв потужний ліхтар і обережно піднявся сходами на сходовий майданчик, щоб подивитися, якої заподіяно шкоди. Потім спустився вниз дуже блідий.

– Дерево пробило горище, провалило дах і зруйнувало відпочивальню дівчат, – сказав він. – Величезна гілка пошкодила й кімнату хлопців, але не сильно. А от кімната дівчаток геть розтрощена! Якби вони залишалися у своїх ліжках, їх би вбило.

Усі замовкли. Лякала сама думка, що Джорджа й Енн ледь не загинули.

– Добре, що я так несамовитий волав, аби їх попередити, – бадьоро сказав Джуліан, помітивши, як Енн зблідла. – Не варто хнюпитися, Енн, краще подумай, яку карколомну історію ти зможеш розповісти наступної чверті у школі.

– Гадаю, трохи гарячого какао нам не завадить, – опановуючи себе, сказала тітка Фенні, хоча й відчувала сильне потрясіння. – Квентіне, подивись, чи камін у тебе не загас. Нам треба трохи відігрітися.

Вогонь у каміні ще палав. Усі скупчилися ближче до нього і гуртом радо привітали тітку Фенні, коли вона принесла паруюче какао з молоком.

Енн попивала какао і з цікавістю розглядала кімнату. Ось де її дядько займався науковою працею. Тут він писав свої незрозумілі книжки, які Енн не могла втямити. Креслив заморочливі діаграми і здійснював багато дивних дослідів.

Але наразі дядько Квентін виглядав розгубленим. Він мав радше присоромлений вигляд. І невдовзі Енн зрозуміла чому.

– Квентіне, це просто ласка Бога, що ніхто не загинув і не постраждав, – сказала тітка Фенні, суворо дивлячись на нього. – Десятки разів я тобі торочила, що ясна слід спляти. Я знала, що він надто великий і важкий, аби витримати потужну бурю, й тому завжди боялася, що він звалиться на наш будинок.

– Авжеж, знаю, люба, – відповів дядько Квентін, енергійно помішуючи какао. – Але я був дуже зайнятий останні кілька місяців.

– Це твоя вічна відмовка, коли йдеться про невідкладні справи, – зітхнула тітка Фенні. – У майбутньому мені самій доведеться все робити. Не можна ж так ризикувати нашими життями!

– Ну, таке може статися раз на безрік! – крикнув дядько Квентін, починаючи важким духом дихати. Але відразу погамувався, побачивши, що тітка Фенні шокована й засмучена та ось-ось заплаче. Він поставив чашку на стіл й обійняв її. – Ти пережила страшенний шок, – сказав він. – Може, вранці виявиться, що все не так погано.

– Ох, Квентіне, все буде набагато гірше, – запевнила його дружина. – Де ми всі тепер спатимемо і що нам робити, доки не полагождать дах і кімнати на другому поверсі? Діти щойно приїхали. А в будинку кілька тижнів порядкуватимуть робітники! Просто не уявляю, як я з усім цим впораюся!

– Залиш усі клопоти мені! – сказав дядько Квентін. – Я все влаштую. Не турбуйся. Я дуже шкодую, що через мене так вийшло, це моя провина. Я швидко все залагоджу, ось побачиш!

Тітка Фенні не дуже йому повірила, але була вдячна за розраду. Діти слухали їхню розмову й пили гаряче какао. Дядько Квентін був таким розумним і так багато знав, що своїм звичаєм забував невідкладні справи на зразок спилювання старого ясена. Часом здавалося, що він узагалі не від світу цього!

Не було жодного сенсу йти нагору спати. Там кімнати були або повністю зруйновані, або настільки завалені уламками, труском і заповорошені, що годі й думати про спання. Тітка Фенні почала носити пледи на канапи. Одна канапа була в кабінеті, велика – у вітальні й менша – в ідальні. За допомогою Джуліана вона витягла з шафи і розклала розкладайку.

– Влаштуємося як зможемо, – сказала вона. – Хоча ніч уже добігає кінця, але ми ще встигнемо трохи поспати! Буря вже ослабла.

– Ні, просто вона завдала чимало шкоди й тепер цілком задоволена, – похмуро зауважив дядько Квентін. – Що ж, обговоримо все вранці.

Хлопці хоч і втомилися, але були дуже збуджені й заснули не одразу. Енн переживала: як же їм тепер залишатися всім разом у Кирін-котеджі? Це несправедливо щодо тітки Фенні... Але й додому повернутися ніяк, бо батьки у від'їзді і будинок на цілий місяць замкнено.

«Сподіваюся, до школи нас не відішлють, – думала Енн, намагаючись зручніше вмотитися на канапці. – Було б дуже прикро, бо ми з такою радістю їхали сюди на канікули».

Джорджа теж цього побоювалася. Вона була переконана, що наступного ранку їх усіх вирядять назад до школи. А це означатиме, що вони з Енн під час цих канікул уже не побачать Джуліана і Діка, оскільки хлопці, зрозуміло, ходили до іншої школи.

Єдиним, хто не хвилювався ні про що, був Тіммі. Він лежав у ногах Джорджі, трохи хропучи, цілком щасливий. Доки він із Джорджею, йому цілком байдужісінько, куди їх вирядять!

Розділ 3

Ідея дядька Квентіна

Зранку ще віяв навальний вітер, але буря пішла на спад. Рибалкам відлягло, коли вони побачили, що їхні човни на березі майже не постраждали. Але невдовзі пішла чутка про лихо у Кирін-котеджі, й кілька ловигав прибувало, щоб подивитися, як величезне, вивернуте з корінням дерево звалилося на будиночок.

Діти радше тішилися увагою до їхніх розповідей про те, як вони дивом врятувалися. При денному світлі шкода від падіння дерева виглядала вкрай жахливо. Дах розбило, наче ячну шкаралупу, а всі кімнати другого поверху заяли руїною.

Жінка, яка приходила із села допомагати тітці Фенні по господарству, вигукнула, побачивши біду:

– Ну, це ж скільки тижнів піде на напругу! Ви вже звертались до будівельників? Я б уже їх привела й показала, що робити.

– Тепер я займаюся всіма питаннями, пані Дейлі, – відповів дядько Квентін. – У дружини сильний шок. Вона зараз не може всім перейматися. Найперше нам слід вирішити, як бути з дітьми. Вони не можуть тут залишатися, доки кімнати зруйновані.

– Бідолахам краще повернутися до школи, – сказала тітка Фенні.

– Ні, в мене є краща ідея, – зауважив дядько Квентін, витягуючи з кишені листа. – Набагато краща. Уранці я отримав листа від Ленуара. Це той, який цікавиться тими ж дослідженнями, що і я. Він пише... Стривай-но, зараз я знайду це місце. Осьде воно.

І дядько Квентін прочитав уголос: «Було дуже люб'язно з Вашого боку запросити мене разом з сином П'єром приїхати до вас. Дозвольте й мені запросити вас із дітьми до себе. Я не знаю, скільки їх у Вас, але ми всім їм будемо раді в нашому великому домі. І П'єру, і його сестрі Мерібел буде веселіше».

Дядько Квентін з торжеством подивився на дружину.

– Отак-от! Я вважаю це запрошення надзвичайно великодушним! І вельми вчасним. Ми відправимо дітей до мого колеги.

– Квентіне, як це? Адже ми не знаємо ні його самого, ні його сім'ї! – зауважила тітка Фенні.

– Його син вчиться в одній школі з Діком і Джуліаном, а Ленуара я знаю як людину непересічну і тямущу. – Дядько Квентін мовив це таким тоном, ніби самі ці риси вичерпували всі проблеми. – Зараз йому потелефоную. Який у нього номер?

Тітка Фенні почувалася безпорадною перед раптовою рішучістю чоловіка все вирішувати самому. Йому було ніяково через те, що причиною лиха стала його забудькуватість. Наразі він хотів довести, що здатний всьому дати раду, якщо береться до роботи. Почувши, що він набирає номер, тітка Фенні насупилася. Як можна виряджати дітей казна-куди?

Дядько Квентін поклав слухавку й вийшов до дружини з урочистим виглядом, дуже задоволений собою.

– Усе залагоджено, – сказав він. – Ленуар радий, страшенно радий! Каже, йому і його дружині подобається, коли в будинку діти, а його власні діти будуть у захваті від такого товариства. Зараз знайдемо машину, і діти можуть негайно рушати.

– Але, Квентіне, ми не можемо ось так вирядити їх до незнайомих людей! Дітям це не сподобається! Не здивуюся, якщо Джорджа відмовиться їхати, – заявила його дружина.

– О, я ж забув. Їй не можна взяти із собою Тіммі, – повідомив дядько Квентін. – Здається, Ленуар не любить собак.

– Ти ж чудово розумієш, що Джорджа у такому разі не поїде! – сказала тітка Фенні. – Це нерозумно, Квентіне. Джорджа нікуди не їздить без Тіммі.

– Цього разу їй, однак, доведеться, – рішуче відрубав дядько Квентін, ладний не допустити, щоб Джорджа зруйнувала його чудові плани. – А ось і діти. Я поцікавлюсь їхньою думкою і послухаю, що вони скажуть!

Він покликав дітей до кабінету. Вони зайшли, впевнені, що зараз почують погані новини: либонь, усіх повертають до своїх шкіл!

– Пам'ятаєте того хлопця, про якого я казав учора ввечері? – розпочав дядько Квентін. – П'єр Ленуар. Ви ще його називали якимось дурним прізвиськом.

– Смоляний! – хором відповіли Дік і Джуліан.

– Атож, Смоляний. Так от, його батько дуже люб'язно запрошує вас усіх приїхати і погостювати у їхній Вершині контрабандистів, – сказав дядько Квентін.

Діти були вражені.

– Вершина контрабандистів! – уяву Діка полонила ця дивна назва. – Що означає «Вершина контрабандистів»?

– Так називається їхній будинок, – пояснив дядько Квентін. – Він дуже старий, збудований на вершині незвичайного пагорба, оточеного болотами, які залишилися від стародавнього моря. Пагорб був тоді островом, а зараз височіє як гора серед боліт. За давніх часів там процвітала контрабанда. Наскільки я чув, це незвичайна місцина.

Усе це захопило дітей. До того ж Джуліанові й Діку завжди подобався Смоляний Ленуар. Він хлопець моторний і веселун. Це супер, і вони чудово бавитимуть час.

– Ну що, хочете туди поїхати? Чи радше повернетесь до школи до кінця канікул? – нетерпляче поцікавився дядько Квентін.

– О ні, тільки не до школи! – хором відповіли всі.

– Мені страшенно хотілося б поїхати до Вершини контрабандистів, – сказав Дік. – Звучить достоту приголомшливо. І мені завжди подобався друзяка Смоляний, особливо відколи він підпиляв одну ніжку стільця нашого класного керівника. Щойно пан Томс сів, вона уломила!

– Гм. Не розумію, як подібні витівки можуть викликати симпатію до кого б то не було, – зауважив дядько Квентін, починаючи злегка сумніватися, чи варто відпускати дітей на запрошення пана Ленуара. – Може, до школи все-таки краще?

– Ой ні, ні! – закричали діти. – Їдьмо до Вершини контрабандистів! Ну будь ласочка!

– Гаразд, – відповів дядько Квентін, задоволений тим, що вони охоче пристали на його план. – Правду кажучи, я вже домовився. Потелефонував панові Ленуару кілька хвилин тому. І він поставився до всього з розумінням.

– Можна мені взяти з собою Тіммі? – раптом спитала Джорджа.

– Ні, – відповів батько. – Бокся, що ні. Пан Ленуар не любить собак.

– Тоді він мені не подобається, – похнюпилася Джорджа. – Без Тіммі я нікуди не поїду.

– Тоді ти повернешся до школи, – різко відповів батько. – І припини супитися, Джорджо. Ти знаєш, що мені це не подобається.

Але Джорджа не послухалася. Вона відвернулася. Інші з прикрістю дивилися на неї. Невже вона зараз затнеться і все зіпсує? Невже змарнується така чудова нагода? Звичайно, без Тіммі буде не так весело. Але ж не можна всім повертатися до школи лише тому, що Джорджа нікуди не хоче їхати без собаки.

Діти зайшли до вітальні. Енн взяла Джорджу підруч, але та відкинула її руку.

– Джорджо! Ти неодмінно повинна їхати з нами, – сказала Енн. – Я так не можу: непереносно буде дивитись, як ти сама повертаєшся до школи..

– Я буду не сама, – зауважила Джорджа. – Зі мною буде Тіммі.

Друзі умовляли її, але вона їх не слухала.

– Дайте мені спокій, – нарешті сказала Джорджа. – Я хочу подумати. Чим ми поїдемо до Вершини контрабандистів і де це? Якою дорогою поїдемо?

– Поїдемо автівкою, Вершина контрабандистів – трохи далі узбережжям на північ, тож, напевно, нас повезуть прибережною дорогою, – відповів Джуліан. – А що, Джорджо?

– Не став зайвих питань, – відповіла Джорджа.

З кімнати вона вийшла разом з Тіммі. За нею ніхто не пішов. Коли Джорджа в лихому настрої, краще її не чіпати.

Тітка Фенні почала складати дитячі речі, хоча добути щось із кімнати дівчат було неможливо. Невдовзі Джорджа повернулася, але Тіммі з нею не було. Вона повеселішала.

– Де Тим? – одразу поцікавилася Енн.

– Десь гуляє, – відповіла Джорджа.

– Ти ідеш з нами, Джорджо? – запитав Джуліан, дивлячись на неї.

– Так. Я вирішила їхати, – сказала Джорджа, чомусь уникаючи дивитися Джуліанові в очі.

А він собі подумав: «Чого б то пак?»

Тітка Фенні роздала всім підобідок, а незабаром по них приїхала велика автівка. Діти посідали в неї, дядько Квентін звелів передати чимало звідомлень панові Ленуару, а тітка Фенні розцілювала усіх на прощання.

– Сподіваюся, ви гарно відпочинете у Вершині контрабандистів, – сказала вона. – Будь ласка, як приїдете, одразу напишіть мені й про все розкажіть.

– А з Тіммі ми не попрощаємося? – запитала Енн, з подивом дивлячись на Джорджу, яка ніби зовсім забула про пса. – Джорджо, ти поїдеш, не попрощавшись із друзякою Тіммі?!

– Усе, годі! – мовив дядько Квентін, боячись, що Джорджа щось раптом утне. – Рушайте, водію! Заводьте. Тільки, будь ласка, не ідьте надто швидко.

Махаючи руками і щось вигукуючи, діти від'їхали від Кирін-котеджу. Вони з сумом озирались на розвалений деревом дах. Та головне, що їх не повернули до школи. Вони повеселішали, коли почали думати про Смоляного і його домівку з дивною назвою Вершина контрабандистів.

– Вершина контрабандистів! Звучить невимовно хвилююче! – сказала Енн. – Я цілком можу собі уявити старовинний будинок на вершині пагорба. Подумати тільки, що колись це був справжній острів. Цікаво, чому море відступило, залишивши по собі болота.

Джорджа деякий час мовчала, поки автівка мчала по дорозі. Друзі пару разів поглянули на неї, але вирішили нарешті, що вона журиться за Тіммі. Однак вигляд у неї був не дуже сумний.

Автівка заїхала на вершину пагорба, а тоді помчала в долину. В долині Джорджа нахилилася вперед і торкнулася руки водія.

– Будь ласка, зупиніться на хвилю. Нам тут треба декого підібрати.

Джуліан, Дік та Енн витріщилися на неї з подивом. Водій, теж дещо здивований, пригальмував. Джорджа відчинила дверцята й голосно свиснула.

Щось вирвалося з живоплоту й радісно шаснуло в автівку. Це був Тіммі! Він усіх облизував, тупцяв лапами усім по ногах і тихенько гавкотів, показуючи, який він схвилюваний і щасливий.

– Отакої, – із сумнівом у голосі сказав водій. – Не знаю, чи дозволили вам брати цього собаку. Ваш батько нічого про нього не казав.

– Усе гаразд, – відповіла Джорджа, і лице їй рум'яніло від радощів. – Усе добре. Вам нема чого турбуватися. Будь ласка, рушаймо.

– Ну ти й пустунка! – вигукнув Джуліан, не знаючи, злитися йому на Джорджу чи радіти, бо Тіммі знову з ними. – Ти ж знаєш, що пан Ленуар може відіслати його назад.

– Тоді йому доведеться відіслати назад і мене, – вперто сказала Джорджа. – У кожному разі найголовніше – Тіммі нарешті з нами, а я – з вами!

– Так, це чудово, – сказала Енн й обняла по черзі Джорджу й Тіммі. – Мені теж так не хотілося їхати без Тіммі.

– Уперед до Вершини контрабандистів! – крикнув Дік, коли машина рушила з місця. – Цікаво, чи чекають там на нас якісь пригоди?

Розділ 4

Вершина контрабандистів

Дорога здебільш бігла вздовж берега, хоча інколи й віддалялася від нього на кілька миль. Але потім знову поверталася до моря. Діти тішились довгою поїздкою. А коли треба було спинитися на підобідок, водій сказав, що знає гарний заїжджий двір.

О пів на першу він під'їхав до старого готелю, всі вийшли з автівки й подались до будівлі. Джуліан узяв справу в свої руки й замовив ланч, який припав усім до смаку, й Тіммі також. Власник готелю любив собак і дав таку гору їжі на тарілці Тіммі, що пес навіть засумнівався, чи все це для нього.

Він зиркнув на Джорджу, й та ствердно кивнула йому.

– Це все твоє, Тіммі. Їж!

І Тіммі все спожив з надією, що цей готель – кінцевий пункт їхніх мандрів. Не щодня голодному псові подають стільки їжі!

Після ланчу діти підвелися й пішли шукати свого водія, який ів на кухні разом з власником готелю та його дружиною. Це були його давні друзі.

– Я чув, ви прямуєте до Окаянної гори, – сказав, підводячись, власник готелю. – Будьте там обачними!

– Окаянна! – повторив Джуліан. – Це назва пагорба, на якому знаходиться Вершина контрабандистів?

– Авжеж, так його називають, – відповів власник готелю.

– А чому він так називається? – запитала Енн. – Яка кумедна назва! Невже, коли це місце ще було островом, туди висилали людей, яких відцурались?

– О ні. За давніх часів розповідали, що гора колись височіла на березі, – відповів власник готелю. – Але на ній жили погані люди, й один святий, розсердившись на них, пожбував її в море, й утворився острів.

– І тому гору називали Окаянною, – сказав Дік. – Але, можливо, на острові справи покращились, бо море відтак відступило й до пагорба можна пройти по суші, еге ж?

– Авжеж. Є одна гарна дорога, – відповів власник готелю, – але ні в якому разі не ходіть убік, як підете пішки! Болото умить затягне, якщо ви зайдете на мочари!

– Схоже, це надзвичайно цікава місцевість, – сказала Джорджа. – Вершина контрабандистів на Окаянній горі! І до неї – одним одна дорога!

– Час їхати далі, – зауважив водій, поглянувши на годинник. – Ваш дядько сказав, що вам слід встигнути туди до підвечірка.

Діти знову посідали до автівки, і Тіммі по їхніх ногах заліз і вмовився Джорджі на колінах. Він був завеликий і заважкий, щоб лежати у неї на колінах, але часом, коли дуже заманеться, він таки уможувався, а Джорджі не вистачало духу його прогнати.

Вони рушили. Енн заснула, інші теж задрімали. Монотонно буркотів двигун. Замжичило, і журба огорнула краєвид.

За деякий час водій обернувся і звернувся до Джуліана:

– Ми під'їздимо до Окаянної гори. Незабаром суходіл закінчується, й дорога піде по багнах.

Джуліан розбудив Енн. Усі прилинули до вікон в очікуванні. Але побачене розчарувало їх! На болотах лежав туман! Він був непроникний, і видно було лише дорогу попереду, понад болотами. А крізь рідкісні розриви туману обабіч дороги виднілися лише похмурі багнища.

– Будь ласка, зупиніться на хвилинку, – попросив водія Джуліан. – Мені хочеться трохи краще розглянути ці болота, які у нас називають маршами.

– Добре, але тільки не зіходьте з дороги, – застеріг водій, зупиняючи машину. – І собаку не випускайте. Якщо пес побіжить з дороги на марші, то більше його не побачите.

– Чому не побачимо? – запитала Енн, зробивши круглі очі.

– Мається на увазі, що болото миттєво його затагне, – пояснив Джуліан. – Закрий його в машині, Джорджо.

Тому Тіммі, попри його обурення, закрили в автівці. Він шкрібся лапами об дверцята й намагався визирнути у вікно. Водій повернувся до нього і спробував заспокоїти:

– Усе гаразд. Вони незабаром повернуться, друже.

Але Тіммі не припиняв скиглити до самого повернення дітей. Він бачив, як вони підійшли до узбіччя дороги. Бачив, як Джуліан зістрибнув на пів метра униз, до самого болота.

Уздовж болота було покладено великі камені. Джуліан став на камінь, щоб краще оглянути багнисту рівнину.

– Це трясовина, – сказав він. – Густа, хлипка трясовина! Дивіться, коли я торкаюся її ногою, вона зрушується! А якщо я наступлю сильніше, вона мене затагне.

Енн це не сподобалося, і вона гукнула Джуліана.

– Повернись на дорогу! Я боюся, що ти туди звалишся.

Туман клубочився над маршами-солончаками. Це було дивне місце, холодне й воге. Дітям воно не сподобалося. Тіммі в автівці загавкав.

– Тім своїми пазурами роздере двері, якщо ми не повернемося, – зауважила Джорджа.

Діти принишкли й мовчи повернулися до автівки. Джуліан розмірковував над тим, скільки ж мандрівників загинуло в цих маршах, що були колись морем.

– Тут чимало людей зникло безслідно, – відповів водій, коли його про це спитали. – Кажуть, є тут одна-дві звивисті стежки, що ведуть від берега до Окаянної гори, якими користувалися до того, як побудували дорогу. Але якщо ви не знаєте кожен сантиметр цих стежок як свої п'ять пальців, то можете не так ступити, й не встигнете спам'ятатися, як вас затягне трясовина.

– Про це навіть подумати страшно, – сказала Енн. – Облишмо цю розмову. А Окаянної гори ще не видно?

– Видко. Он вона бовваніє у тумані, – відповів водій. – Вершина виступає з туману, бачите? Дивна місцина, еге ж?

Діти дивилися мовчки. Понад рухомим туманом височів пагорб зі скелястими схилами й кручами. Здавалося, він пливе в тумані над землею. На пагорбі виднілися будинки, які навіть на такій відстані виглядали старовинними замками. Де-не-де височіли вежі.

– Отам на самій горі має бути Вершина контрабандистів, – сказав Джуліан. – Їй, либонь, багато сторіч... схоже на це! Зверніть увагу на її вежу. З неї напевно відкривається чудовий краєвид.

Діти дивилися, як на чудасію, на те місце, куди вони ідуть. Звичайно, виглядало воно мальовничо і привабливо... але і якимось трохи загрозливо.

– У ньому є щось... щось таємниче, – сказала Енн, висловивши вголос те, що в інших було на думці. – Тобто так виглядає, ніби за довгі століття накопичилося багато таємниць, які це місце береже. Напевно, ми могли б почути чимало розповідей.

Автівка знизилася швидкість, бо туман дедалі густішав. На покритті дороги, уздовж розмежувальної лінії, було вмонтовано круглі світловідбивачі, і, коли водій вмикнув протитуманну фару, вони яскраво світилися й показували, куди їхати. А коли під'їхали до Окаянної гори, дорога пішла вгору.

– Незабаром проїдемо попід великою аркою, – сказав водій. – Колись тут була міська брама. Містечко й досі, як і за давнини, оточене муром. Згори на ньому є широкий надстінний прохід; якщо йти ним в один бік, то можна по колу обійти все місто.

Діти вирішили, що обов'язково здійснять таку прогулянку. Якщо буде гарна погода, то можна буде помилуватися всіма краєвидами довкола пагорба.

Узвіз ставав дедалі крутішим, і водій перемикнув передачу на нижчу. Автівка стогнала, забираючись нагору. Вона під'їхала до проїзду під аркою, з якої відчиняли й зачиняли ворітничі. Нині міська брама стояла

відкрита. Автівка проїхала під аркою, і діти опинилися на вершині Окаянної гори.

– Так ніби ми здійснили подорож у часі й перенеслися на кілька сторіч назад! – вигукнув Джуліан, видивляючись на бруковані вулички, старовинні будинки й крамнички з ромбуватими вікнами і масивними міцними дверима.

Далі автівка поїхала звивистою центральною вулицею і зупинилась аж перед кутою металевою брамою. Водій посигналив, і брама відчинилася. Автівка поїхала крутою під'їзною дорогою до входу й зупинилася перед будинком. Вершина контрабандистів!

Діти вийшли з автівки трохи невпевнено. Великий старий будинок дивився на них ніби спохмура. Він був збудований із цегли й дерева, а його вхідні двері були такими масивними, як у замку.

Над деякими ромбуватими вікнами видно було вигадливі навіси. Єдина міцно посаджена вежа з круглими вікнами височіла над східною стіною. Вона була не квадратна у плані, а заокруглена і завершувалася конусоподібним дахом.

– Вершина контрабандистів! – сказав Джуліан. – Назва, схоже, якнайкраще пасує цьому будинку. Гадаю, за давнини тут пройшло чимало контрабанди.

Дік подзвонив у двері, натиснувши на металевий важіль. Всередині одразу пролунав дзвін. Потім почувся швидкий тупіт ніг, і двері відчинилися. Поволі, бо були вони дуже важкими.

За дверима стояло двоє дітей: дівчинка приблизно віку Енн і хлопчик у віці Діка.

– Ось і ви нарешті! – вигукнув хлопець, блимаючи неспокійними темними очима. – Я вже думав, що ви ніколи не доїдете!

– Це Смоляний, – повідомив дівчатам Дік, бо вони з ним не були знайомі.

Енн і Джорджа видивлялися на хлопця.

Він справді був неймовірно смаглявим. Чорне волосся, чорні очі, чорні брови, смагляве обличчя. На відміну від нього, його сестра виглядала блідою і тендітною, із золотавим волоссям, блакитними очима й ледь помітними бровами.

– Це Мерібел, моя сестра, – сказав Смоляний. – Я завжди кажу, що поряд ми виглядаємо, як Красуня і Чудовисько.

Смоляний був милим й одразу всім сподобався. Джорджа з подивом зловила себе на тому, що глипає на нього якимось по-іншому; зазвичай вона була нерішучою з незнайомцями і їй був потрібний час, щоб подружитися з ними. Але хто ж міг не вподобати Смоляного з його неспокійними чорними очима й бешкетною усмішкою?

– Заходьте, – запросив Смоляний. – Водію, під'їдьте, будь ласка, до наступних дверей, аби Блок вивантажив речі з автівки й пригостив вас чаєм.

Раптово Смоляний посерйознішав, усмішка згасла на його обличчі – він побачив Тіммі!

– Отакої! Сподіваюсь, це ж не ваш собака?

– Це мій пес, – заявила Джорджа і поклала руку на голову Тіммі на знак заступництва. – Я мала взяти його з собою. Я без нього не можу.

– Так, але... у нашому домі собак тримати не можна, – сказав стурбовано Смоляний і озирнувся, немов побоючись, що хтось вийде зараз і побачить Тіммі. – Мій вітчим не дозволяє. Якось я привів двірняка, і він відшмагав мене так, що я не міг сидіти; вітчим, звичайно, відшмагав мене, а не пса...

Енн силувано всміхнулася на цей невдалий жарт. А Джорджа насупилася й затялася.

– Я думала... думала, що, може, ми зуміємо його сховати на той час, що ми тут. Але якщо ти так налаштований, я зараз же сяду в автівку й повернуся додому! До побачення!

Вона розвернулася й подалася до автівки, яка здавала назад. Тіммі рушив за нею. Смоляний подивився їй услід і закричав щосили:

– Повернися, дурненька! Ми щось придумаємо!

Розділ 5

Смоляний Ленуар

Смоляний збіг сходами до парадних дверей навздогін за Джорджею. Решта побігли за ним. Мерібел теж гайнула, обережно зачинивши за собою великі вхідні двері.

Джорджа зупинилася біля якихось дверцят у стіні. Смоляний схопив її і різко заштовхнув її туди, одночасно притримуючи двері відкритими для інших.

– Не штовхай мене так! – розсердилася Джорджа. – Тіммі тебе вкусить, якщо ти будеш штовхатися.

– Не вкусить, – весело усміхаючись, відповів Смоляний. – Собаки мене люблять. Навіть якщо я тобі вуха надеру, твій пес переді мною тільки хвостиком повихляє!

Діти опинилися у темному коридорі. В кінці коридора виднілися двері.

– Постривайте тут хвилинку, я подивлюся, чи все спокійно, – сказав Смоляний. – Я знаю, що вітчим удома і, кажу вам, якщо він побачить собаку, то відразу посадить вас в автівку й відправить додому! А мені цього зовсім не хочеться, бо я не міг дочекатися, коли ви приїдете!

Він посміхнувся, й усі знову подумали, який милий цей хлопчина, навіть Джорджа, хоча вона досі злостилася на нього за штовханину. Вона тримала Тіммі біля себе.

Однак діти почали побоюватися пана Ленуара. Схоже, він людина жорстокосердна!

Смоляний навшпиньках підійшов до дверей в кінці коридора і відчинив їх. Зазирнув до кімнати, а тоді повернувся до дітей.

– Шлях вільний, – сказав він. – Ми зараз підемо до моєї відпочивальні таємним ходом. Так нас ніхто не побачить, і там придумаємо, як заховати пса. Готові?

Таємний хід... – звучало захоплююче. Відчуваючи себе учасниками пригодницької повісті, діти тихенько попрямували до дверей і зайшли до кімнати. Темна кімната, оздоблена дубовими панелями, скидалась на кабінет, бо в ній стояв великий письмовий стіл і уздовж стін на полицях – книжки. У кімнаті не було нікого.

Смоляний підійшов до однієї дерев'яної панелі, щось намацав і натиснув. Панель м'яко відсунулась убік. Смоляний засунув руку в отвір і за щось потягнув. Набагато більша панель вдалині подалась у глиб стіни, відкривши широкий прохід, до якого могли увійти діти.

– Ходімо, – тихо мовив Смоляний. – Тільки не шуміть!

Зацікавлені діти увійшли в прохід. Смоляний, що зайшов останнім, якимось закрити прохід і повернув панель на місце.

Діти опинилися у цілковитій темряві, і Смоляний ввімкнув ліхтарик.

Виявилося, що це вузький кам'яний хід, в якому дві людини, навіть худі, як тріски, не розминулись би. Смоляний передав ліхтарик Джуліанові, який стояв попереду.

– Ідіть прямо – до кам'яних сходинок, – сказав він. – Піднімайтеся ними, потім нагорі поверніть праворуч і йдіть вперед, доки не дійдете до глухої стіни, там я скажу, що робити далі.

Джуліан рушив уперед, присвічуючи ліхтариком шлях іншим. Вузький кам'яний хід привів до кам'яних східців. Сам хід був такий вузький і низький, що тільки Енн і Мерібел не доводилося нагинати голову.

Енн усе це дуже не подобалося. Їй ніколи не подобався тісний замкнутий простір. Вона навіть іноді бачила сни про те, як вона перебуває десь, звідки немає виходу. Їй відлягло, коли Джуліан сказав:

– Ось приступці. Підіймаймося нагору.

– Тільки не шуміть! – нагадав Смоляний. – Ми зараз – біля ідальні, з якої теж є вихід у цей прохід.

Усі замовкли й пішли навшпиньки, що виявилось нелегкою справою, бо треба було ще і голову нагинати й плечі пригорблювати.

Вони піднялися чотирнадцятьма високими сходинками, які були ще й заокруглими. Нагорі Джуліан повернув праворуч. Далі довелося знову підніматися вгору таким самим вузьким проходом. Джуліан вважав, що товстун тут не пройшов би.

Він прямував собі, аж раптом наштотхнувся на глуху кам'яну стіну! Освітив її ліхтариком. Позаду пролунав тихий голос:

– Ти підійшов до глухої стіни, Джуліане. Посвіти ліхтариком туди, де склепіння проходу з'єднується зі стіною: там має бути металева ручка. Натисни на неї щосили.

Джуліан посвітив угору й побачив ручку. Переклавши ліхтар в ліву руку, він ухопився правою за товсту металеву ручку. Натиснув її щосили униз.

Несподівано великий камінь у центрі стіни подався вперед і вбік, відкриваючи зяючий отвір.

Джуліан був вражений. Він відпустив металеву ручку і присвітив ліхтариком в отвір. Там – лише темрява!

– Усе гаразд. Прохід веде до великої стінної шафи в моїй відпочивальні! – гукнув іззаду Смоляний. – Лізь туди, Джуліане, а ми – за тобою. У кімнаті нікого немає.

Джуліан проліз через отвір до просторої шафи, де висів одяг Смоляного. Навпомацки намацав дверцята. Відчинив їх, і відразу денне світло вдарило в очі, освітлюючи дорогу іншим. По одному діти пролізли в отвір, на мить зашпорталися в одязі й, нарешті, крізь дверцята шафи ввійшли до кімнати.

Тіммі, мовчазний і спантеличений, тримався ближче до Джорджі. Йому не сподобався темний і тісний хід. Він зрадів, знову побачивши денне світло!

Смоляний, що вибрався останнім, обережно закрив вихід з проходу, посунувши камінь на місце. Це відбулося дуже легко, хоча Джуліан не міг збагнути, як так сталося. «Напевно, там є якийсь шарнір», – подумав він.

Смоляний усміхнувся, опинившись у кімнаті разом з усіма. Джорджа тримала Тіммі за нашійник.

– Усе гаразд, Джорджо, – сказав він. – Ми тут у цілковитій безпеці. Наші з сестрою кімнати знаходяться на відшибі. Це окреме крило, і щоб потрапити сюди, треба пройти довжелезним коридором!

Він відчинив двері й показав усе наочно. Поруч була ще одна кімната – відпочивальня Мерібел. А далі йшов коридор з кам'яними стінами й підлогою, застеленою килимками. Світло в нього проникало з великого вікна, розташованого в кінці коридора. Там же знаходилися великі дубові двері, що були наразі зачинені.

– Бачите? Тут ми у цілковитій безпеці й, окрім нас, тут нема нікого, – мовив Смоляний. – Тіммі може навіть гавкати, якщо йому заманеться, й ніхто не почує.

– Але хіба ніхто ніколи сюди не заходить? – здивувалася Енн. – Хтось же тут прибирає.

– Щоранку цим займається Сера, – відповів Смоляний. – Але більше ніхто не заходить. У кожному разі у мене є спосіб дізнатися заздалегідь, коли хтось відчиняє ті двері!

І він вказав на двері в кінці коридора. Діти пильно дивились на нього.

– Що ж це за спосіб? – поцікавився Дік.

– Я примудрував одне пристосування, яке починає тихо дзижчати в моїй кімнаті, щойно ті двері відчиняються, – відповів з гордістю Смоляний. – Ось я піду туди і відчиню їх, а ви тут послухайте.

Він побіг коридором і відчинив двері. Десь у кімнаті почулося тихе дзижчання. Усі аж підстрибнули з несподіванки. Тіммі теж здригнувся, нашорошив вуха і люто загарчав.

Смоляний зачинив двері й бігма повернувся назад.

– Чули, як дзижчить? Еге ж, гарна ідея? Я постійно щось таке придумую.

Про себе діти вирішили, що потрапили вони до гарненької місцини. Вони з цікавістю оглянули умебльовану звичайними меблями кімнату Смоляного, в якій панував цілковитий безлад. Енн підійшла до великого ромбуватого вікна форми й визирнула назовні.

Й з острахом йойкнула. Вона ніяк не сподівалась побачити таке урвище! Будинок стояв на самій вершині гори, а крило з боку відпочивальні Смоляного виходило на стрімку кручу, що височіла над багнами.

– Ой, подивіться! – вигукнула Енн. – Яка круча! Мені навіть дивитися моторошно!

Діти скупчилися біля вікна й дивилися мовчки, бо не звикли бачити таке урвище.

На вершині гори ще сяяло сонце, але внизу, скільки сягало око, на марші й море удаліні лягав щільний туман. Марші виднілися лише попід самою горою.

– Коли туман розступається, відкривається маршева рівнина – аж до самого моря, – сказав Смоляний. – Дуже мальовничо. Важко розрізнити, де

кінчаються марші й починається море, хіба що море стає виразно синім у гарну погоду. Уявіть-но, що колись море обмивало гору і тут був острів.

- Нам розповідав про це власник готелю, - сказала Джорджа. - А чому море відступило?

- Не знаю, - відповів Смоляний. - Кажуть, воно продовжує відступати. Є проект осушення маршів і перетворення їх на орні землі, але невідомо, чи його колись здійснять.

- Не подобаються мені марші, - сказала Енн з тремтінням. - Вигляд у них зловісний.

Тіммі заскавулів. Джорджа схаменулася, що їм слід його сховати й придумати, як далі з ним бути. Вона звернулася до Смоляного.

- Ти справді можеш заховати Тіммі? - запитала вона. - Куди ми його подінемо? Як будемо його годувати? А вигулювати? Розумієш, це ж великий собака!

- Ми про все подбаємо, - відповів Смоляний. - Не турбуйся. Я люблю собак, і чудово, що Тіммі буде з нами! Але маю вас попередити, що якщо вітчим про це дізнається, то нам всім дістанеться на горіхи, а вас негайно принизливо спровадять додому.

- Чому твій вітчим не любить собак? - спантеличено поцікавилася Енн. - Він їх боїться?

- Гадаю, ні. Він просто не дозволяє тримати їх у будинку, - відповів Смоляний. - Мабуть, у нього на це є якась причина, але яка саме, я не знаю. Він дуже дивна людина, мій вітчим!

- У якому сенсі дивна? - запитав Дік.

- Ну... здається, у нього на кожному кроці секрети, - відповів Смоляний. - Сюди потай приїздять якісь дивні люди. Іноді вночі у вежі горить світло - не знаю, хто і навіщо там буває. Я намагався з'ясувати, та де там...

- Гадаеш... гадаеш, він контрабандист? - раптом мовила Енн.

- Навряд, - відповів Смоляний. - У нас тут є один контрабандист, і всі його знають. Бачите будинок он там, праворуч, нижче по схилу пагорба? Там він живе. У нього грошей до смутку! Його звуть Барлінг. Уся поліція знає про його справи, але нічого не може з ним вдіяти! Барлінг дуже багатий і впливовий, тому робить усе, що йому заманеться, але нікому не дозволить грати в ті ж ігри, в які грає сам! Доки контрабандою на Окаянній горі займається Барлінг, ніхто не наважиться перейти йому дорогу!

- У вас тут не засумуєш, - зауважив Джуліан. - Здається, на нас чекають тут пригоди!

- О ні, - заперечив Смоляний. - Насправді нічого не станеться. Просто враження таке: місце має свою історію, потаємні ходи, ями, коридори. Уся

гора нашпигована ходами в скелі, якими користувалися контрабандисти ще за давніх часів!

– Ну, – почав Джуліан і осікся. Усі подивилися на Смоляного. Його дзижчалка раптово збудилася у сховку. Хтось відчинив двері в кінці коридора!

Розділ 6

Вітчим і мати Смоляного

– Хтось іде! – запанікувала Джорджа. – Що робити з Тіммом? Мерщій!

Смоляний схопив Тіммі за нашійник і, заштовхавши його в стінну шафу, замкнув за ним дверцята.

– Сиди тихо! – наказав він, і Тіммі слухняно зачаївся у темряві, шерсть у нього на загривку здибилася, а вуха нашорошилися.

– Ну, – бадьоро почав Смоляний, – тепер я вам покажу ваші відпочивальні.

Двері відчинилися, і до кімнати увійшов чоловік у чорних штанах і білому полотняному піджаку. У нього був незвичайний вираз обличчя. «Потайлива він людина, – подумала Енн. – Спритний чолов'яга, й тому обличчя потайливе».

– Привіт, Блоку! – недбало сказав Смоляний. І пояснив гостям: – Це Блок, слуга вітчима. – Він глухий, тож можете при ньому говорити все що заманеться, але краще не треба, бо хоча він і не чує, але усе ніби відчуває.

– Я думаю, було б просто огидно вести при ньому такі розмови, яких ми уникали б, якби він чув, – відповіла Джорджа, яка дуже поважно ставилася до правил поведінки.

У Блока був напрочуд монотонний голос.

– Ваш вітчим і мати цікавляться, чому ви досі не привели до них своїх друзів. І чому, замість того щоб розпочати саме з цього, ви повели їх сюди?

Блок говорив і озирався навколо, ніби знав, що тут є собака, тільки не розумів, де він, – стривожено подумала Джорджа. Вона сподівалася, що водій автівки не проговорився про Тіммі.

– Ой, я так їм зрадив, що повів їх прямо до себе! – відповів Смоляний. – Гаразд, Блоку. Ми за хвилину спустимося.

Слуга пішов з кам'яним обличчям. Ні усмішки, ні осуду!

– Мені він не подобається, – сказала Енн. – Він давно у вас працює?

– Ні... десь до року, – відповів Смоляний. – Він якось несподівано з'явився. Навіть мати не знала, що він у нас працюватиме! Прийшов, не мовлячи ні слова, одягнув цей білий полотняний піджак і подався щось робити в кімнаті вітчима. Гадаю, вітчим чекав на нього, але дружину не попередив, я у цьому впевнений. У неї був здивований вигляд.

– А вона тобі справжня мати чи мачуха? – поцікавилася Енн.

– Відразу і вітчим, і мачуха – так не буває! – насмішкливо сказав Смоляний. – Або одне, або інше... Мати в мене справжня, і Мерібел – її донька. Але ми з нею брат і сестра тільки по матері, бо в нас різні батьки. Її батько – мій вітчим.

– Усе це дуже заплутано, – зауважила Енн, намагаючись розкласти все по полицях.

– Ходімо, нам тепер краще спуститися вниз, – нагадав Смоляний. – До речі, мій вітчим завжди виглядає дуже доброзичливим, завжди жартує і посміхається, але це не широк. У будь-який момент він може розлютитися.

– Сподіваюся, ми не часто будемо з ним бачитися, – почувавши себе незатишно, сказала Енн. – А яка у тебе мати, Смоляний?

– Вона схожа на перелякану мишку, – відповів хлопець. – Мати вам сподобається. Вона мила! Але їй не подобається тут жити, не подобається цей будинок, і вітчим до смерті її залякав. Вона так не каже, але я знаю, що це так і є!

Мерібел, занадто сором'язлива, щоб взяти участь у розмові, кивнула.

– Мені теж тут не подобається, – тихо мовила вона. – Чекаю не дочекаюся, коли зможу повернутися до інтернату, як П'єр. Шкода тільки, що матуся тоді залишиться сама.

Кінець ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию (https://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=63840336&lfrom=362673004) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.

notes

Примечания

1

Дитяча картярська гра (тут і далі примітки перекладача).